

FINLANDS FÖRFATTNINGSSAMLING

Utgiven i Helsingfors den 20 december 2013

1037/2013

Jord- och skogsbruksministeriets förordning om kontroll av salmonella hos höns och kalkoner

Utfärdad i Helsingfors den 18 december 2013

I enlighet med jord- och skogsbruksministeriets beslut föreskrivs med stöd av lagen om djursjukdomar (441/2013), 29 § 2 mom. och 34 § 4 mom. i foderlagen (86/2008), 21 h § i läkemedelslagen (395/1987), sådan paragrafen lyder i lag 311/2009, och 10 § 1 mom. och 44 § 1 mom. i lagen om medicinsk behandling av djur (617/1997):

1 kap

Allmänna bestämmelser

1 §

Syfte och tillämpningsområde

Syftet med denna förordning är att förhindra att salmonellasmitta sprids till människor från höns och kalkoner samt livsmedel som fås av dem, samt att reglera förekomsten så, att salmonellasmitta förekommer hos mindre än en procent av vardera flockgruppen årligen.

I denna förordning föreskrivs om

1) den provtagning och myndighetstillsyn som ingår i obligatorisk hälsoövervakning som genomförs på djurhållningsplatser för höns och kalkoner i enlighet med 8 § i lagen om djursjukdomar och 3 § i statsrådets förordning om hälsoövervakning av djur och om bekämpning av djursjukdomar vid artificiell

reproduktion av djur (838/2013, *hälsoövervakningsförordningen*),

2) åtgärder vid misstanke om eller konstaterande av salmonellasmitta på en djurhållningsplats för höns eller kalkoner,

3) undersökning av prover som tagits med tanke på salmonella och om skyldigheten för laboratorier som utför salmonellaundersökningar att lämna information, och

4) användningsförbud för vacciner och mikrobiäläkemedel som används för bekämpning av salmonella hos höns och kalkoner.

2 §

Förhållande till andra författningar

Denna förordning är en del av det nationella kontrollprogrammet som skapats för kontroll av salmonella hos avelsfjäderfä, värphöns och broilrar av arten *Gallus gallus* samt kalkoner och som avses i artikel 5 i Europaparlamentets och rådets förordning

(EG) nr 2160/2003 om bekämpning av salmonella och vissa andra livsmedelsburna zoonotiska smittämnen.

Bestämmelser om skyldigheter för aktörer i samband med obligatorisk hälsoövervakning finns också i hälsoövervakningsförordningen.

Bestämmelser om primärproduktionsföretagares plikt att föra bok över primärproduktionen och därmed sammanhängande verksamhet samt att lämna uppgifter till ett slakteri eller en anläggning eller någon annan livsmedelslokal som tar emot ägg om provtagning med tanke på salmonella och om resultaten av undersökningen finns i jord- och skogsbruksministeriets förordning om livsmedelshygien vid primärproduktion av livsmedel (1368/2011).

Bestämmelser om de krav som gäller förhindrande av spridning av Salmonella Gallinarum-smitta, Salmonella-Pullorum-smitta och Salmonella arizonae-smitta när fjäderfän förflyttas mellan Europeiska unionens medlemsländer finns i jord- och skogsbruksministeriets förordning om hälsokrav för fjäderfän och kläckägg av fjäderfän vid förflyttning mellan medlemsstater i Europeiska Unionen (1036/2013).

3 §

Definitioner

I denna förordning avses med

1) *salmonella* alla bakterier som hör till Salmonella-släktet,

2) *epidemiologisk enhet* fåglar som sinsemellan löper en lika stor risk att exponeras för salmonellasmitta eller bland vilka salmonellasmitta kan spridas via personal, foderutdelning, anordningar eller redskap eller på grund av andra förfaranden som iaktas på djurhållningsplatsen, och

3) *flock* fåglar som hålls i samma inhägnad utomhus eller i samma utrymmen utomhus och som utgör en enhetlig epidemiologisk enhet, eller fåglar som hålls inomhus och delar samma luftrum.

I denna förordning används dessutom begreppen höna, broiler, värphöna, avelsfjäderfä, kalkon, kläckeri, uppfödningssall, värpstall, uppfödningssall för broilrar eller

kalkoner, hönsuppfödningssall och hönseri, så som dessa definieras i 2 och 3 § i hälsoövervakningsförordningen.

4 §

Användning av vacciner och mikrobläkemedel

Vacciner får inte användas för att förebygga salmonellasmitta hos höns eller kalkoner.

Mikrobläkemedel får inte användas för att förebygga, utrota eller behandla salmonellasmitta hos höns och kalkoner. Om flocken har medicinerats med mikrobläkemedel av andra orsaker, kan den provtagning som ingår i hälsoövervakningen genomföras först efter det att karenstiden för läkemedlet har gått ut.

2 kap.

Leverans av prov till laboratoriet och undersökning av dem

5 §

Leverans av prov till laboratoriet

När proven förvaras och levereras till laboratoriet ska kraven i punkt 1 i bilaga 1 iaktas.

Prov som levereras till laboratoriet ska åtföljas av de uppgifter som avses i punkt 2 i bilaga 1.

6 §

Undersökning av prov och fastställande av undersökningsresultaten

Som undersökningsmetod för proven ska metoden ISO 6579:2002/ändring 1:2007 användas, dock inte i fråga om foderprov.

Det laboratorium som utfört undersökningen ska omedelbart leverera alla isolerade salmonellastammar och provtagningssuppgifter som hänför sig till dem till Livsmedelssäkerhetsverket för typning och fastställande av resultaten.

3 kap.

Provtagning som ingår i obligatorisk hälsoövervakning och som genomförs av aktör

7 §

Provtagning som genomförs av aktör

En aktör som är ansvarig för en djurhållningsplats ska se till att den provtagning som genomförs på djurhållningsplatsen uppfyller åtminstone de krav som fastställs i detta kapitel. Vid det tekniska genomförandet av provtagningen och vid sammanslagning av proven ska kraven i punkt 1—7 i bilaga 2 iakttagas.

8 §

Provtagning i uppfödningstall

Prov tas av flockar med dagsgamla kycklingar genast när flocken har anlänt till uppfödningstallet. Av tio transportlådor där de dagsgamla kycklingarna transporterats tas som prov pappersunderlag eller annat underlagsmaterial. Om underlagsmaterial inte används tas strykningsprov av tio transportlådor.

Prov tas av varje uppfödningstall när fåglarna är fyra veckor gamla och dessutom två veckor innan fåglarna flyttas till ett värpstall eller innan värpstadiet börjar. Provtagningen ska förläggas så att undersökningsresultatet är färdigt innan flocken flyttas till värpstallet. Provtagningen består av två par sockprov. Om fåglarna hålls i bur tas två träckprov à 150 gram i stället för sockprov.

9 §

Provtagning i värpstall för produktion av värphöns

Prov tas av varje föräldraflock med tre veckors intervall. Provtagningen består av ett par sockprov samt av strykningsdammprov. Om fåglarna hålls i bur tas två träckprov à 150 gram i stället för sockprov och strykningsprov. Om fåglarna ska slaktas, ska provtagningen förläggas så, att den myndighet

som svarar för slakteriets köttbesiktning får kännedom om undersökningsresultatet av prov som tagits under de sista tre veckorna före slakten innan fåglarna levereras för slakt.

10 §

Provtagning i värpstall för produktion av broilrar och kalkoner

Prov tas av varje föräldraflock med två veckors intervall. Provtagningen består av ett par sockprov samt av strykningsdammprov. Om fåglarna ska slaktas, ska provtagningen förläggas så att den myndighet som svarar för slakteriets köttbesiktning får kännedom om undersökningsresultatet av prov som tagits under de sista tre veckorna före slakten innan fåglarna levereras för slakt.

11 §

Provtagning i kläckerier

I kläckeriet tas produktionsmiljöprov i enlighet med en skriftlig provtagningsplan som aktören uppgjort och som lämnats till kommunalveterinären. När provtagningsintervallet och antalet prov planeras ska kläckeriets produktionskapacitet, konstruktioner och verksamhetssätt beaktas.

12 §

Provtagning i hönsuppfödningstall

Prov tas av flockar med dagsgamla kycklingar genast när flocken har anlänt till hönsuppfödningstallet. Av fem transportlådor där de dagsgamla kycklingarna transporterats tas som prov pappersunderlag eller annat underlagsmaterial. Om underlagsmaterial inte används tas strykningsprov av fem transportlådor.

Prov ska tas av varje uppfödningstall två veckor innan fåglarna flyttas till ett hönseri eller innan värpstadiet börjar. Provtagningen ska förläggas så att undersökningsresultatet är färdigt innan flocken flyttas till hönsriet. Provtagningen består av två par sockprov. Om fåglarna hålls i bur tas två träckprov à 150 gram i stället för sockprov.

13 §

Provtagning i hönserier

Prov ska tas av varje flock av värphönor med 15 veckors intervall under värpstadiet. Den första provtagningen genomförs när värphönorna är 22—26 veckor gamla. Provtagningen består av två par sockprov. Om fåglarna hålls i bur tas två träckprov à 150 gram i stället för sockprov. Om värphönorna ska slaktas, ska den sista provtagningen genomföras under de sista fyra veckorna före slakten. Provtagningen ska förläggas så att den myndighet som svarar för slakteriets köttbesiktning får kännedom om undersökningsresultatet innan fåglarna levereras för slakt.

14 §

Provtagning i uppfödningstall för broilrar och kalkoner

Prov ska tas av varje uppfödningstall under de sista tre veckorna före slakten. Provtagningen ska förläggas så att den myndighet som svarar för slakteriets köttbesiktning får kännedom om undersökningsresultatet innan fåglarna levereras för slakt. Provtagningen består av två par sockprov.

Om flocken slaktas i flera omgångar och om tiden mellan slakterna är längre än tre veckor, upprepas provtagningen inför varje slakt. Om broilrar föds upp över 81 dygn eller kalkoner över 100 dygn och om fåglarna levereras för slakt till ett slakteri där det slaktas högst 150 000 fåglar per år, kan provtagningen dock upprepas med sex veckors intervall.

15 §

Lättnader för småskalig verksamhet

På följande djurhållningsplatser kan man avvika från de krav för provtagningen som bestäms i 8—14 §:

1) hönserier, vars ägg överläts till konsumenter endast direkt från djurhållningsplatsen eller vid torghandel som utövas av den aktör som är ansvarig för djurhållningsplatsen eller vid försäljning från dörr till dörr,

2) uppfödningstall för broilrar och kalkoner, vars fjäderfäkött överläts till konsumenter endast direkt från djurhållningsplatsen, och

3) uppfödningstall, värpstall och hönsuppfödningstall, vars fåglar och deras avkomma endast överläts till djurhållningsplatser som nämns i 1 och 2 punkten.

Om antalet fåglar på en djurhållningsplats som avses i 1 mom. är minst 50, ska på djurhållningsplatsen genomföras provtagning två gånger per år. Om antalet fåglar på djurhållningsplatsen är mindre än 50, ska provtagningen genomföras en gång per år. Provtagningen ska omfatta alla fåglar som finns på djurhållningsplatsen vid provtagningstidpunkten. Provtagningen består av sockprov eller träckprov enligt punkt 7 i bilaga 2.

4 kap.

Myndighetsinspektioner i anslutning till obligatorisk hälsoövervakning

16 §

Hälsoövervakningsinspektion

Kommunalveterinären ska göra inspektioner på djurhållningsplatserna i enlighet med 8 § 2 mom. i lagen om djursjukdomar med de intervall eller vid de tidpunkter som bestäms i detta kapitel. Om kommunalveterinären konstaterar att det föreligger allvarliga problem i fråga om iakttagandet av de skyldigheter som ingår i den obligatoriska hälsoövervakningen, ska antalet inspektioner ökas. Kommunalveterinären ska göra upp en skriftlig inspektionsberättelse över varje inspektion, och en kopia av den ska lämnas till den aktör som är ansvarig för djurhållningsplatsen samt sändas till regionförvaltningsverket.

Kommunalveterinären ska i samband med en inspektion ta prov av djurhållningsplatsen på det sätt som föreskrivs i detta kapitel. Kommunalveterinären ska dock öka antalet prov per flock för att säkerställa att provtagningen är representativ om flockens stora storlek, fördelningen av flockens fåglar till olika delar av djurhållningsplatsen, bristfälligheter i sjukdomsskyddspraxisen på djurhållningsplatsen eller övriga faktorer förut-

sätter det. Vid det tekniska genomförandet av provtagningen och vid sammanslagning av proven ska kraven i punkt 1—7 i bilaga 2 iakttas. Om kommunalveterinären misstänker att ett negativt undersökningsresultat av ett salmonellaprov som tidigare tagits av flocken är felaktigt, ska av flocken dock tas prov enligt punkt 10 i bilaga 2.

Kommunalveterinären ska vid samma inspektion ta prov av alla de flockar på djurhållningsplatsen som är i lämplig ålder eller i ett lämpligt produktionsskede med tanke på provtagningen. Med en provtagning som genomförts av kommunalveterinären kan man ersätta en provtagning som aktören ansvarar för.

17 §

Inspektioner på värpstall

Inspektioner av värpstall för produktion av värphöns och broilrar ska förläggas så att provtagning av myndighet genomförs i fråga om varje föräldraflock två gånger under föräldraflockens värpningsskede. Minst fyra månader ska löpa mellan provtagningarna, om det inte finns grundad anledning att förkorta provtagningsintervallen. Provtagningen genomförs på samma sätt som sådan provtagning som aktören ansvarar för.

Inspektioner av värpstall för kalkoner ska göras så att provtagning som görs av myndighet riktas till varje föräldraflock en gång under föräldraflockens värpstadium. Fåglarna i åtminstone en föräldraflock ska vara 30—45 veckor gamla vid tidpunkten för provtagningen. Provtagningen genomförs på samma sätt som sådan provtagning som aktören ansvarar för.

18 §

Inspektion på andra djurhållningsplatser

I uppfödningsshall, kläckerier, hönsuppfödningsshall, hönserier samt uppfödningsshall för broilrar och kalkoner görs inspektion en gång per år.

Vid tidpunkten för inspektionen ska det på djurhållningsplatsen finnas åtminstone en flock med fåglar i lämplig ålder med tanke på provtagningen. På ett hönseri där det tidigare

har konstaterats salmonella ska en inspektion göras när fåglarna i följande produktionscykels flock, som hålls i samma utrymmen med den flock som fått salmonellasmitta, är 22—26 veckor gamla.

Provtagningen i uppfödningsshall, kläckerier och hönsuppfödningsshall genomförs på samma sätt som sådan provtagning som aktören ansvarar för. I ett hönseri består provtagningen av flocken av två par sockprov eller två träckprov samt dessutom ett dammprov eller strykningsdammprov. I uppfödningsshall för broilrar och kalkoner tas av flocken ett par sockprov och ett dammprov eller strykningsdammprov.

19 §

Inspektion av småskalig verksamhet

På en djurhållningsplats som nämns i 15 § ska inspektion göras vartannat år om antalet fåglar på djurhållningsplatsen är minst 50, och vart tredje år, om antalet fåglar är mindre än 50. I provtagningen ska utöver sockprov eller träckprov inkluderas dammprov eller strykningsdammprov.

5 kap.

Inspektion av tillsynsmyndigheten vid misstanke om salmonellasmitta på djurhållningsplatsen

20 §

Inspektion på grund av misstanke om djursjukdom

I samband med en inspektion i enlighet med 20 § i lagen om djursjukdomar ska kommunalveterinären ta prov av djurhållningsplatsen. Antalet prov per flock som tas ska vara minst lika stort som antalet prov som ska tas i samband med myndighetsinspektioner enligt 4 kap. Dessutom ska det vid behov tas dammprov eller strykningsdammprov av flockarna eller produktionsmiljöprov av djurhållningsplatsen. Antalet prov ska ökas om flocken är exceptionellt stor, flockens fåglar finns i olika delar av djurhållningsplatsen eller om det finns brister i sjukdomsskyddspraxisen på djurhållningsplatsen.

Med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. ska av varje flock på djurhållningsplatsen tas minst sju prov enligt punkt 10 i bilaga 2, om ägg eller fjäderfäkött som djurhållningsplatsen producerat misstänks vara källan till matförgiftning som konstaterats hos människor.

När *Salmonella Pullorum*-smitta eller *Salmonella Gallinarum*-smitta misstänks på djurhållningsplatsen, ska vid provtagningen och undersökningen med avvikelse från vad som föreskrivs i 1 mom. och i 6 § 1 mom. användas ett sådant antal prover och sådana provtagnings- och undersökningsmetoder som är lämpliga för undersökning av dessa bakterier.

21 §

Inspektion på grund av kontaminerat foder

Om salmonella har konstaterats i fodret på djurhållningsplatsen eller om det finns befogad anledning att misstänka att det finns salmonella i fodret på grund av att salmonella har konstaterats i produktions- eller distributionskedjan, ska fodermiljöprov tas av djurhållningsplatsens foderförråd och foderutdelningsanordningar i enlighet med punkt 9 i bilaga 2. Livsmedelssäkerhetsverket ansvarar för ordandet av provtagningen.

Kommunalveterinären ska dessutom ta prov av varje flock på djurhållningsplatsen på det sätt som bestäms i 20 § 1 mom. Om salmonella har konstaterats i fodermiljöprov, men inte i prov från flockarna, ska det tas nya prov från flockarna efter det att man har slutat att använda det kontaminerade fodret i utfodringen av fåglarna.

6 kap.

Beslut för att förhindra spridning av sjukdomen samt åtgärder för utrotande av sjukdomen

22 §

Beslut för att förhindra spridning av sjukdomen på andra djurhållningsplatser än kläckerier

Om salmonellasmitta konstaterats hos en höns- eller kalkonflock på djurhållningsplat-

sen eller om en formell misstanke om djursjukdom föreligger, ska ett beslut enligt 23 § 1 mom. i lagen om djursjukdomar fattas, genom vilket

1) det förbjuds att föra höns och kalkoner till djurhållningsplatsen,

2) det förbjuds att förflytta höns och kalkoner mellan olika djurhållningsenheter på djurhållningsplatsen,

3) det förbjuds att från djurhållningsplatsen föra bort höns och kalkoner, med undantag av bortförande av dem för slakt till ett slakteri i Finland eller för att avlivas och bortscaffas på ett sätt som inte medför fara för spridning av salmonella,

4) det förbjuds att föra bort ägg från djurhållningsplatsen någon annanstans än till anläggningar som tillverkar äggprodukter i Finland för att användas för sådan produktion av produkter vars tillverkningsprocess är tillräcklig för att förstöra salmonella, eller för att bortscaffas,

5) det åläggs att märka transportförpackningar för ägg som är avsedda för livsmedelsbruk och förpackningarnas yttersta ägg innan de sänds från djurhållningsplatsen och, om den smitta som har konstaterats är *Salmonella Enteritidis*-smitta eller *Salmonella Typhimurium*-smitta eller om djurhållningsplatsens ägg har konstaterats utgöra källan för en matförgiftningsepidemi, att märka alla ägg med en märkning som avses i artikel 10 i kommissionens förordning (EG) nr 589/2008 av den 23 juni 2008 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning (EG) nr 1234/2007 när det gäller handelsnormerna för ägg,

6) det förbjuds att från djurhållningsplatsen föra bort kött och biprodukter av fjäderfä annat än för att bortscaffas på ett sätt som inte medför fara för spridning av salmonella,

7) det åläggs att behandla fåglarnas spillning och använt strö så, att spridning av salmonellasmitta via dem förhindras,

8) det åläggs att vid behov behandla redskap, maskiner och andra föremål samt gårds- och betesområden som varit i kontakt med fåglarna eller deras spillning för att utrota salmonellasmittan,

9) det åläggs att se till att personlig skyddsutrustning rengörs och desinficeras på tillbörligt sätt och att vidta åtgärder för att

förhindra smittspridning i anslutning till in- och utgångarna till djurstallarna, och

10) det åläggs att hålla hundar kopplade, att hindra katter att komma in i djurstallarna och att vidta behövliga åtgärder för att utrota skadedjur och insekter.

Bestämmelser om kraven i fråga om hantering och märkning av kött från djur som transporteras för slakt från den djurhållningsplats som beslutet gäller finns i punkt 4.3.2 och 4.3.3 i kapitel 4 i bilaga 1 till jord- och skogsbruksministeriets förordning om köttbesiktning (1470/2011).

23 §

Undersökning av fågelflockarna på djurhållningsplatsen

Kommunalveterinären ska åläggas att ta prov av alla flockar på djurhållningsplatsen i vilka det ännu inte har konstaterats salmonella, med undantag av flockar som tillhör samma epidemiologiska enhet och som är föremål för samma åtgärder som den flock i vilken salmonella har konstaterats. Prov tas dock inte i uppfödningstall för broilrar.

24 §

Beslut för att förhindra spridning av sjukdomen i kläckerier

Om det i kläckeriet finns kläckägg avsedda för kläckning och som kommer från en föräldraflock som har konstaterats vara salmonellapositiv, eller om det i ett produktionsmiljöprov som tagits i kläckeriet har konstaterats förekomst av salmonella eller om det är fråga om en formell misstanke om djursjukdom av någon annan orsak, ska ett beslut som avses i 23 § 1 mom. i lagen om djursjukdomar fattas, med vilket

1) det förbjuds att överlåta kläckägg från kläckeriet annat än för att bortskaffas på ett sätt som inte medför fara för spridning av salmonella,

2) det förbjuds att ta emot kläckägg till kläckeriet,

3) det förbjuds att från kläckeriet överlåta kläckta dagsgamla kycklingar annat än för att avlivas och bortskaffas på ett sätt som inte medför fara för spridning av salmonella,

4) det förbjuds att från kläckeriet överlåta biprodukter av fjäderfä annat än för att bortskaffas på ett sätt som inte medför fara för spridning av salmonella,

5) det åläggs att vid behov behandla redskap, maskiner och andra föremål som varit i kontakt med kläckägg eller dagsgamla kycklingar för att utrota salmonellasmittan,

6) det åläggs att se till att personlig skyddsutrustning rengörs och desinficeras på tillbörligt sätt och att vidta åtgärder för att förhindra smittspridning i anslutning till in- och utgångarna till kläckeriet, och

7) det åläggs att hålla hundar kopplade, att hindra katter att komma in i djurstallarna och att vidta behövliga åtgärder för att utrota skadedjur och insekter.

25 §

Dispens från beslutet

Dispens enligt 23 § 3 mom. i lagen om djursjukdomar kan gälla ett förbud eller en åtgärd enligt 22 § 1—10 punkten eller, om det är fråga om dispens för ett kläckeri, ett förbud eller en åtgärd enligt 24 § 1—7 punkten. Dispensen kan endast gälla sådana flockar i vilka salmonella inte har konstaterats och som tillhör en annan epidemiologisk enhet än den flock där salmonella har konstaterats. När det är fråga om ett kläckeri kan dispensen gälla endast en sådan del av kläckeriet där salmonella inte har påvisats och där det inte har ruvats kläckägg från positiva föräldraflockar.

26 §

Anmälan om åtgärder för att utrota sjukdomen samt ansvar för kostnaderna för avlivandet av djuren och för förlusterna

Den aktör som är ansvarig för djurhållningsplatsen ska till kommunalveterinären göra en anmälan som avses i 24 § 3 mom. i lagen om djursjukdomar om åtgärder för att utrota sjukdomen. I anmälan ska beskrivas de åtgärder som ska vidtas för att utrota sjukdomen och de åtgärder genom vilka spridning av sjukdomen förhindras medan utrotningsåtgärderna pågår. I anmälan ska vid behov

även redovisas vilka prov man tänker ta på djurhållningsplatsen för att följa upp effekten av åtgärderna för att utrota sjukdomen. Om det sker väsentliga ändringar i de anmälda åtgärderna ska ändringarna anmälas till kommunalveterinären.

Ett myndighetsbeslut som avses i 27 § i lagen om djursjukdomar om att höns och kalkoner ska bli avlivade för att utrota salmonella får inte fattas.

27 §

Giltighetstiden för beslut för att förhindra spridning av sjukdomen

Ett beslut som avses i 23 § i lagen om djursjukdomar och som gäller någon annan djurhållningsplats än ett kläckeri kan upphävas om de åtgärder som anmälts i enlighet med 26 § har vidtagits, och

1) de utrymmen där man hållit den salmonellasmittade flocken, eller en flock som hör till samma epidemiologiska enhet som den smittade flocken, eller i vilka salmonella har konstaterats i produktionsmiljön, har tömts, rengjorts och desinficerats,

2) undersökningsresultaten för de ytrenhetsprov som myndigheten tagit från djurhållningsplatsen i enlighet med punkt 8 i bilaga 2 har varit negativa,

3) de åtgärder som avses i 22 § 1 mom. 7 och 8 punkten har vidtagits, och

4) i sådana fall där salmonella konstaterats i foder eller fodermiljöprov, undersökningsresultaten för de fodermiljöprov som myndigheten i enlighet med punkt 9 i bilaga 2 tagit har varit negativa.

Ett beslut som avses i 23 § i lagen om djursjukdomar och som gäller ett kläckeri kan upphävas om de åtgärder som anmälts i enlighet med 26 § har vidtagits, och

1) kläckägg från en salmonellasmittad föräldraflock har bortskaffats eller kycklingar som har kläckts från sådana ägg har avlivats och bortskaffats,

2) de åtgärder som avses i 24 § 1 mom. 5 punkten har vidtagits,

3) tillräcklig rengöring och desinficering har gjorts i kläckeriet, och

4) undersökningsresultaten för de ytrenhetsprov som myndigheten tagit från kläck-

eriet i enlighet med punkt 8 i bilaga 2 har varit negativa.

Dessutom kan ett beslut som avses i 1 och 2 mom. upphävas när resultatet av den laboratorieundersökning som beslutet baserar sig på misstänks vara felaktigt på grund av laboriekontamination eller någon annan grundad anledning, och undersökningsresultatet av de prov som myndigheten i enlighet med punkt 10 i bilaga 2 tagit har varit negativt.

28 §

Konstaterande av eller misstanke om salmonella i slakterier

Med avvikelse från 22 § fattas ett beslut som avses i 23 § i lagen om djursjukdomar inte om den djurhållningsplats där salmonella misstänks eller konstateras förekomma är ett slakteri.

7 kap.

Utredning om salmonellasmittans ursprung och utbredning

29 §

Provtagning på djurhållningsplatser från och till vilka sjukdomen kan ha spridits

De undersökningar som avses i 22 § 2 mom. i lagen om djursjukdomar på sådana spårade djurhållningsplatser från och till vilka sjukdomen kan ha spridits utförs med iakttagande av kraven i 20 § i denna förordning.

30 §

Salmonellaprovtagning av foder

När förekomst av salmonellasmitta har konstaterats i en höns- eller kalkonflock, i produktionsmiljön eller i fodermiljön på en djurhållningsplats ska man ta prov av höns- och kalkonfodret i syfte att utreda smittkällan, om man inte med säkerhet kan utesluta fodret som smittkälla eller om fodret inte redan annars har konstaterats vara smittkällan. Regionförvaltningsverket ska underrätta Livsmedelssäkerhetsverket, som ansvarar för

ordnandet av provtagningen, om salmonella-smittan. Foderproven ska tas från silor, säckar eller andra lagringsställen för foder.

Om salmonella konstateras i de foderprov som avses i 1 mom. ska regionförvaltningsverket i samarbete med Livsmedelssäkerhetsverket utreda den eventuella salmonellakällan.

31 §

Provtagning av andra eventuella smittkällor

Vid behov ska kommunalveterinären ta prov av djurhållningsplatsens omgivning, de övriga djuren på djurhållningsplatsen, det strö som använts på djurhållningsplatsen och av andra eventuella smittkällor.

8 kap.

Information, journalföring och lämnande av uppgifter

32 §

Tillsynsmyndighetens informationsskyldighet

Tillsynsmyndigheten ska informera om ett beslut enligt 23 § 1 mom. i lagen om djursjukdomar för att förhindra spridning av salmonella, och om upphävandet av beslutet:

- 1) slakterier, till vilka djurhållningsplatsen levererar höns eller kalkoner,
- 2) anläggningar, till vilka djurhållningsplatsen levererar konsumtionsägg,
- 3) foderföretagare som levererar foder till djurhållningsplatsen, och
- 4) lantbruksavbytarserviceens lokala enhet, om avbytarservice används på djurhållningsplatsen.

33 §

Journalföring av aktör

Den journalföring om provtagningen som ingår i den obligatoriska hälsoövervakningen ska göras per flock. Av journalföringen ska i fråga om varje flock framgå datum för provtagningen, undersökningsresultaten för proven och uppgifter om flocken enligt punkt 2 i bilaga 1. Uppgifterna om provtagning av

flocken ska kunna sammankopplas med uppgifter om flocken i en sådan förteckning som förs i enlighet med jord- och skogsbruksministeriets förordning om identifiering av fjäderfä och vissa andra fåglar (867/2010).

Av journalföring som gäller ett kläckeri ska framgå datum för provtagningen, antalet prov, provtagningsobjekten och undersökningsresultaten av proven.

34 §

Laboratoriets skyldighet att lämna undersökningsuppgifter

Laboratoriet ska varje månad lämna uppgifter till Livsmedelssäkerhetsverket om antalet undersökningar och om undersökningsresultaten i fråga om sådana prov om vilka det föreskrivs i denna förordning. Dessutom ska laboratoriet årligen före utgången av januari därpå följande år lämna till Livsmedelssäkerhetsverket ett sammandrag, i vilket ingår uppgifter om antalet djurhållningsplatser och flockar som undersökts året innan. Uppgifterna ska grupperas enligt punkt 2 i bilaga 1.

35 §

Livsmedelssäkerhetsverkets skyldighet att lämna undersökningsuppgifter

Livsmedelssäkerhetsverket ska lämna ut uppgifter om salmonellaundersökningar och undersökningsresultat enligt denna förordning för den rapport som avses i artikel 9 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/99/EG om övervakning av zoonoser och zoonotiska smittämnen, om ändring av rådets beslut 90/424/EEG och om upphävande av rådets direktiv 92/117/EEG.

9 kap.

Särskilda bestämmelser

36 §

Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 2014.

Genom denna förordning upphävs jord- och skogsbruksministeriets förordning om ett program för kontroll av salmonella hos höns (1172/2009) och jord- och skogsbruksmini-

steriets förordning om ett program för kontroll av salmonella hos broilrar och kalkoner (1173/2009).

Helsingfors den 18 december 2013

Jord- och skogsbruksminister *Jari Koskinen*

Konsultativ tjänsteman Kajsa Hakulin

Lämnande av prov till laboratorium**1. Sändning och förvaring av prov**

I fråga om förpackning och sändning av prov ska särskilt överenskommas med det laboratorium som utför undersökningen. Proven ska helst sändas till laboratoriet under provtagningsdagen. Om detta inte är möjligt ska proven förvaras avkylda innan de sänds iväg. Proven kan transporteras i omgivningens temperatur, bara man undviker att de exponeras för höga temperaturer (över 25 °C) och för solljus. I laboratoriet ska proven förvaras avkylda fram till undersökningen. Undersökningen av proven ska inledas senast 48 timmar efter att de blivit mottagna och 96 timmar från provtagningen.

2. Uppgifter som ska lämnas med proven

Av de uppgifter som lämnas till laboratoriet med proven ska framkomma djurhållningsplatsens signum och om det är fråga om provtagning av en aktör och som ingår i den obligatoriska hälsoövervakningen, provtagning av en myndighet som ingår i den obligatoriska hälsoövervakningen eller annan provtagning av en myndighet.

Med prov som tagits av föräldraflockar ska lämnas

- 1) uppgift om flockens ålder och flocksignum,
- 2) uppgift om huruvida det är fråga om en föräldraflock för värphöns, broilrar eller kalkoner,
- 3) uppgift om huruvida det är fråga om en föräldraflock i far- och morföräldraled eller föräldraled,
- 4) uppgift om huruvida det är fråga om en föräldraflock som består av dagsgamla kycklingar, eller om den är i något annat uppfödningsskede eller i värpningsskedet, och
- 5) uppgift om huruvida det är fråga om småskalig verksamhet enligt 15 §.

Med prov som tagits av flockar i produktionsled ska lämnas

- 1) uppgift om flockens ålder och flocksignum,
- 2) uppgift om huruvida det är fråga om en flock broilrar, kalkoner eller värphöns och i fråga om flockar av värphöns, huruvida det är fråga om en flock dagsgamla kycklingar, en flock i något annat uppfödningsskede eller i värpningsskedet, och
- 3) uppgift om huruvida det är fråga om småskalig verksamhet enligt 15 §.

Provtagningsmetoder

1. Provtagning av dagsgamla kycklingars transportlådor

I uppfödningssstallet tas prov av tio och i hönsuppfödningssstallet av fem transportlådor för varje flock som samtidigt anländer från kläckeriet. I uppfödningssstallet sammanslås proven till två samlingsprov som undersöks skilt för sig och i hönsuppfödningssstallet till ett samlingsprov.

Som prov tas i första hand pappersunderlag som viks ihop. Pappren från fem lådor sätts i samma plastpåse. Om något annat underlagsmaterial används i transportlådorna, ska prov av det tas på motsvarande sätt. Om inget underlagsmaterial används i transportlådorna, tas från botten av de lådor som ska undersökas strykningssprov från en yta på minst 1 m². Vid strykningssprov används sterila fuktade provtagningssvampar, tygsvabbar, skumplasttärningar eller gasvävskompresser.

2. Sockprov

De sockor som används vid provtagningen ska vara absorberande. För sockprovtagning kan även användas absorberande tubsockor eller tubgasväv.

Sockorna ska fuktas före provtagningen. De kan fuktas med rent dricksvatten som kan konsumeras av människor, sterilt vatten eller en speciell lösning (0.8 % NaCl, 0.1 % peptonvatten).

Om två par sockor används vid provtagningen, delas ytan för det utrymme där man håller den flock som ska undersökas i två sektorer. Inom vardera sektorn går man omkring med ett par sockor över hela sektorns område. Om ett par sockor används vid provtagningen, går man med sockparet över hela ytan för det utrymme där den flock som ska undersökas hålls.

Vid undersökning av värphönsflockar kan två par sockor sammanslås till ett samlingsprov. Vid undersökning av avelsuppfödningssflockar samt broiler- och kalkonflockar ska sockparen undersökas separat.

3. Träckprov av flockar som hålls i bur

Av föräldraflockar och värphönsflockar som hålls i bur ska tas två träckprov som väger minst 150 g. För båda proven samlas naturligt bandad träck från djurhållningsplatsens gödselmattor, skrapor eller gödselkällare beroende på djurhållningsplatsens typ. Proven sätts i skilda plastpåsar. Prov från föräldraflockarna undersöks separat i laboratoriet. Prov från hönsflockar sammanslås och blandas noga i laboratoriet.

Om det på djurhållningsplatsen finns burar i flera våningar ska i provet ingå träck från alla våningar. Om det på djurhållningsplatsen finns band och skrapor, ska dessa köras på dagen för provtagningen innan provtagningen inleds. På en djurhållningsplats med deflektorplåtar under burarna och skrapor ska träck som fastnat på skrapan efter det att skrapan har körts samlas in. På djurhållningsplatser med trappstegsburar som saknar system med band eller skrapor ska träck samlas in från gödselkällaren. Vid system med gödselmattor samlas träck från bandens ändar där tömningen sker.

4. Strykningsdammprov

Vid strykningsdammprov används en eller flera fuktade tygsvabbar eller svampar med en ytareal på totalt 900 cm². Provet ska samlas från flera ställen på insidan av det utrymme där flocken hålls från horisontella och vertikala ytor med synlig dammförekomst. Man ska samla så mycket damm att tygsvabbarna eller svamparna helt täcks av damm. Alla tygsvabbar eller svampar från samma flock sätts i samma plastpåse. Strykningsdammprov som tagits av olika flockar får inte sammanslås för undersökningen.

5. Dammprov

Damm för ett dammprov samlas i en plastpåse eller motsvarande från olika delar av det utrymme där flocken hålls. Provet ska bestå av minst 250 ml och 100 g damm. Dammprov som tagits av olika flockar får inte sammanslås för undersökningen.

6. Prov av produktionsmiljön i ett kläckeri

Syftet med proven av produktionsmiljön är att följa med förekomsten av salmonella under produktionen i kläckeriet. Provtagningen består av dammprov och strykningsprov. Strykningsproven tas av ytorna på kläckeriets konstruktioner med sterila fuktade provtagningssvampar, tygsvabbar, skumplasttärningar eller gasvävskompresser.

När provtagningsplanen utarbetas ska man särskilt beakta de olika skedena av kläckäggshanteringen samt ställen som är av betydelse med avseende på spridning av salmonellabakterier. Proven ska i tillräcklig mängd representera olika delar av kläckeriet (t.ex. utrymmen för mottagning och förvaring av ägg, ruvningsmaskiner, utrymmen där dagsgamla kycklingar hålls och hanteras, gångar, ventilationsrör, avlopp och kläckningsmaskiner).

Vid dammprovtagningen samlas dundamm separat från kläckningsrummet och det rum där dagsgamla kycklingar sorteras. Ett dammprov ska väga ca 10–15 gram.

Provtagningsställena ska framgå ur foljebrevet till proven. Fram till undersökningen ska proven förvaras svalt, väl förslutna och skyddade för ljus. De ska utan dröjsmål sändas till undersökningslaboratoriet.

7. Provtagning på djurhållningsplatser med småskalig verksamhet

I fråga om fåglar som hålls i bur ska av varje flock tas ett gemensamt träckprov som väger 150 g, med iakttagande av kraven i punkt 3 i tillämpliga delar. Proven av varje flock undersöks separat i laboratoriet.

Av fåglar som hålls på golvet eller i en inhägnad tas sockprov med iakttagande av kraven i punkt 2 i tillämpliga delar. Om flockens alla fåglar finns i samma utrymme, används ett sockpar. Om fåglarna finns i olika avdelningar eller inhägnader mellan vilka det inte finns någon direkt passage, byts sockparet alltid mellan avdelningarna eller inhägnaderna. Alla sockprov från samma flock kan sammanslås för undersökningen.

Om fåglarna hålls i boxar eller motsvarande utrymmen där man inte kan gå, tas sockproven med händerna. Då sätts sockorna på händerna ovanpå rena engångshandskar och områden som är täckta med träck gnids med händerna inuti kojan eller något motsvarande utrymme. Alla sockprov som tagits med händerna från samma flock kan sammanslås för undersökningen.

8. Ytrenhetsprov

Syftet med ytrenhetsprov är att kontrollera att rengöringen och desinficeringen har gett önskat resultat. Proven utförs genom att strykningsprov tas med en steril fuktad provtagningssvamp, tygsvabb, skumplasttärning eller gasvävskompress av djurhållningsplatsens konstruktioner då de har rengjorts och desinficerats efter att salmonella har konstaterats. Proven ska tas först när utrymmena är synligt rena och torra.

Renhetsproven ska tas av ytorna på konstruktionerna i djurhållningsplatsen, i synnerhet av kritiska ställen där salmonella lätt kan få fäste. Proven ska i tillräckligt stor mängd representera olika delar av djurhållningsplatsen (t.ex. konstruktionernas fogar, olika slags hörn, ventilationskanalernas öppningar och avlopp). Fram till undersökningen ska proven förvaras svalt, väl förslutna och skyddade för ljus. De ska utan dröjsmål sändas till undersökningslaboratoriet.

9. Fodermiljöprov

Från varje produktionsenhet på djurhållningsplatsen tas ca 5—20 fodermiljöprov. Proven tas genom att med en fuktad svamp, skumplasttärning eller tygsvabb kraftigt gnida det objekt som ska undersökas. Proven förpackas individuellt i plastpåsar.

Proven tas i tillämpliga delar från följande ställen:

Fodersilor

- nedre delen av silon från foderspiralens utgångsställe och/eller ovanför spjället
- innerytan av silons tak/cyklon eller dammrörets mynning/dammpåsen

Sädestorkar

- om misstänkt smittat foder har lagrats eller hanterats i sädestork; kanterna vid kippgropen i torken, elevatoren samt övre delen av silon som fodret lagrats i (luckan)

Utrustning som används vid foderhantering

- foderblandarens/kvarnens matningstratt
- foderblandarens inre yta
- fodervåg; ovansidan och behållarens inre del

Utfodringsanordningar

- inre ytan av utfodrarnas påfyllningstrattar
- skarvarna i de foderspiraler som hämtar foder till djurhallen och i de foderrör som leder från foderspiralen till utfodrarna

10. Provtagning vid misstanke om felaktigt undersökningsresultat

Av en flock tas fem par sockprov. Varje sockpar sätts i en skild plastpåse och undersöks separat. Om fåglarna hålls i bur tas fem träckprov à 150 gram i stället för sockprov. Proven tas i enlighet med punkt 3 och varje prov sätts i en skild plastpåse och undersöks separat. Dessutom tas av flocken två strykningsdammprov eller dammprov i enlighet med 4 eller 5 punkten. Strykningsdammproven eller dammproven sätts i skilda plastpåsar och undersöks separat.

Utöver de prov som nämns ovan tas som prov minst fem slumpmässigt valda fåglar. Fåglarna sänds för undersökning med avseende på rester av mikrobläkemedel till Livsmedelssäkerhets-

verket eller till ett laboratorium som godkänts av Livsmedelssäkerhetsverket och vars kompetensområde omfattar sådana undersökningar. Av grundad anledning kan undersökning av resterna låta bli att göras.